

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2To/43/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5919010357
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcela Malatková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5919010357.11

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marcely Malatkej a sudcov JUDr. Eriky Bebčákovej a Mgr. Anny Mihálikovej, prejednal na verejnom zasadnutí konanom dňa 13. júla 2022 odvolanie prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok, sp.zn. 1T/72/2019 zo dňa 9. marca 2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

Okresný súd Ružomberok rozsudkom, sp.zn. 1T/72/2019 z 9.3.2020 uznal obžalovaného I. D. vinným z pokračovacieho zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

1./ v nočných hodinách zo dňa 03.09.2018 na deň 04.09.2018, v ubytovni nachádzajúcej sa v M., na ulici C. v blízkosti obchodného domu Billa, vykonal s maloletou N. I., nar. XX.XX.XXXX v M., bytom M., W. XX súlož, a to aj napriek jeho vedomosti, že maloletá N. I.. v tom čase mala 14 rokov,

2./ dňa 11.09.2018 v nočných hodinách v ubytovni nachádzajúcej sa v M., na ulici C. v blízkosti obchodného domu Billa, s maloletou N. I., nar. XX.XX.XXXX v M., bytom M., W. XX, o ktorej vedel, že v tom čase mala 14 rokov, vykonal súlož.

Za spáchanie tejto trestnej činnosti obžalovanému I. D. uložil podľa § 201 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, ktorý mu podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. podmienenečne odložil a zároveň mu uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. súd obžalovanému ustanovil skúšobnú dobu v trvaní 3 roky a zároveň podľa § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák. obžalovanému uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prokurátor priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní dňa 24.3.2020 v neprospech obžalovaného I. D. proti výrokom o vine a treste a toto odvolanie následne doplnil písomným podaním zo dňa 22.9.2020, doručeným Okresnému súdu Ružomberok dňa 22.9.2020 a to nasledovne:

Prokurátor sa v odvolaní nestotožňuje s právnou kvalifikáciou skutku tak, ako ju ustálil Okresný súd Ružomberok na hlavnom pojednávaní, nakoľko obžaloba bola podaná pre pokračovací zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. za použitia § 139 písm. a) Tr. zák.

Súd v odôvodnení rozsudku (č. I. 9) uviedol, že prokurátor pri podaní obžaloby navrhol vykonať dokazovanie pred súdom „len“ v podobe prečítania výpovedí svedkov vypočutých v prípravnom konaní.

Obžalovaný (po doručení obžaloby) iný návrh na vykonanie dokazovania nemal. Súd síce môže vykonať aj také dôkazy, ktoré strany nenavrhl, ale len do takej miery, aby rovnosť strán bola zachovaná a aby svojim postupom nezvýhodnil žiadnu stranu trestného konania, ako o tom hovoria aj rozhodnutia NS SR, KS ZA, nakoľko ide o zásadu kontradiktórnosti v trestnom konaní. Za takeého stavu nebolo možné v konaní pred súdom odstrániť rozpory vo výpovediach obžalovaného, poškodenej a svedkov, a preto v takomto prípade súd musí vychádzať v zmysle zásady in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obvineného), a to tak v prípade prvého, ako aj druhého skutku. Pri absencii priamych, ale aj nepriamych dôkazov súd nemá preukázané, že k pohlavnému styku obžalovaného s poškodenou došlo za použitia násillia (nepotvrduje to ani lekárska správa gynekológa), a preto aj v prípade druhého skutku súd kvalifikoval konanie obžalovaného ako čiastkový útok pokračovacieho trestného činu podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona, keď o pohlavnom styku s maloletou a o vedomosti obžalovaného o jej skutočnom veku nebolo najmenších pochybností.

Prokurátor nesúhlasí s tvrdením súdu, že za účelom odstránenia rozporov vo výpovediach obžalovaného, poškodenej a svedkov, nemohol vykonať aj ďalšie dôkazy, pretože návrh strany na vykonanie dôkazu mal, a to návrh na dokazovanie podaný obžalovaným prostredníctvom obhajcu zo dňa 12.02.2020 spočívajúci v žiadosti vypočuť osobne svedkyňu T. I., príbrať do konania znalca - psychiatra za účelom vyšetrenia duševného stavu obžalovaného, ktorý by sa mohol vyjadriť k schopnosti obžalovaného ovládať svoje konanie a rozpoznať jeho protiprávnosť najmä v súvislosti s požívaním alkoholu obžalovaným, doplniť posudok znalca Mgr. Emila Bullu - psychológa, ktorý vypracoval znalecký posudok k osobe T. I., pričom znalec by bol prítomný najmä pri výsluchu T. I. na hlavnom pojednávaní, príbrať do konania znalca - psychiatra a znalca - psychológa v súvislosti s osobou svedkyne I. Q..

Ak súd poukazuje na to, že prokurátor v obžalobe len navrhol prečítať výpovede svedkov, prokurátor tak učinil na základe dôkazného stavu v čase podania obžaloby a za účelom zabránenia druhej viktimizácii svedkyne T. I..

Obžalovaný svoju výpoveď na hlavnom pojednávaní sčasti pozmenil a uviedol aj nové tvrdenia v porovnaní s výpoveďou z prípravného konania, keď na otázku súdu, prečo tvrdil v prípravnom konaní, že v prípade oboch skutkov bol opitý a nič si nepamätal, uviedol, že nevie, prečo tak vypovedal a aj z tohto dôvodu mal súd dôsledne zvážiť spôsob vykonania dôkazov a ich rozsah, aby vo veci mohol spravodlivo a zákonne rozhodnúť, o to viac, že obžaloba bola podaná za závažný zločin spáchaný voči maloletej osobe.

Súd návrh strany na doplnenie dokazovania mal, tento však v závere hlavného pojednávania zamietol. Súd následne rozhodol o obžalobe na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu dôsledne nerešpektujúc základnú zásadu trestného konania uvedenú v ustanovení § 2 ods. 11 Tr. por., v zmysle ktorej súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhl.

Obžalovaný sa k odvolaniu prokurátora písomne nevyjadril. Na verejnom zasadnutí pred odvolacím krajským súdom o odvolaní prokurátora obžalovaný prostredníctvom obhajkyne navrhol odvolanie prokurátora zamietnuť ako nedôvodné a prokurátor navrhol na verejnom zasadnutí vyhovieť odvolaniu prokurátora a vec vrátiť súdu prvého stupňa na opätovné konanie a rozhodnutie.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ (prokurátor) podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom prihliadal aj na chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Zistil potom, že odvolanie podané prokurátorom nie je dôvodné.

Krajský súd plniac si prieskumnú povinnosť z obsahu spisového materiálu zistil, že na obžalovaného I. D. bola prokurátorom podaná obžaloba pre pokračovací zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. za použitia § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák. v podstate pre skutok, že obžalovaný mal s poškodenou maloletou N.I. vykonať súlož v nočných hodinách zo dňa 3.9.2018 na deň 4.9.2018 v ubytovni nachádzajúcej sa v M. a takisto dňa 11.9.2018 v nočných hodinách v ubytovni nachádzajúcej sa v M. s použitím násillia bez súhlasu maloletej N. I.

Dokazovaním vykonaným na hlavnom pojednávaní bolo zistené, že maloletá podala trestné oznámenie dňa 1.11.2018 a dňa 1.12.2018 vyšetrovateľ OR PZ OKP Ružomberok začal trestné stíhanie a súčasne vzniesol I. D. obvinenie za pokračujúci zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. Dozorujúci prokurátor až dňa 5.9.2019 obžalovanému zaslal upozornenie, že skutky, pre ktoré bolo

začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie bude následne prokurátor kvalifikovať ako pokračovací zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 písm. b) Tr. zák. Z vykonaného dokazovania tak, ako na to aj správne poukazoval okresný súd vo svojom rozsudku, je zrejmé, že obžalovaný nepopiera spáchanie skutku, teda nepopiera, že vykonal opakovane súlož s maloletou a bol si vedomý, že v čase pohlavného styku mala len 14 rokov. Rozhodne však poprel akékoľvek násilné konanie voči jej osobe, teda že by ju násilím nútil k súlož, resp. že by maloletá mala odpor voči vykonaniu pohlavného styku. Skutočnosť, že medzi maloletou a obžalovaným dochádzalo k sexuálnym kontaktom, potvrdili aj svedkyne vypočuté v rámci prípravného konania, maloleté svedkyne I. F., ako aj M. D. a J. M., žiadna z nich však explicitne nepopísala, že by sa im maloletá zverila, že bola znásilnená. Za povšimnutie však stojí, že opakovane sa nielen maloletá, ale aj svedkyne vyjadrovali o požívaní alkoholu práve maloletými osobami, odhliadnuc od toho, že aj obžalovaný mal požívať alkoholické nápoje v čase skutku. Navyiac, pokiaľ malo ísť o pokračovací skutok znásilnenia, javí sa nelogickým, že obžalovaný pokračoval v páchaní trestnej činnosti s niekoľkodenným rozstupom, nakoľko ku prvému skutku došlo v nočných hodinách z 3.9.2018 na 4.9.2018 a ďalší sa stal 11.9.2018 v nočných hodinách v ubytovni nachádzajúcej sa v M., čomu rozhodne nezodpovedajú tvrdenia obžaloby, že išlo o násilie v prípade oboch čiastkových útokov. Pokiaľ by došlo k násilnému konaniu v zmysle donútenia maloletej k súlož, bolo by ťažko pochopiteľným a akceptovateľným, aby maloletá opätovne vyhľadávala prítomnosť obžalovaného a pristúpila k pohlavnému styku s obžalovaným opäť s použitím násilia. Naopak z vykonaného dokazovania vyplýva, že sama maloletá aktívne vyhľadávala prítomnosť obžalovaného a dokonca spolu plánovali aj víkend v Žiline v hoteli, čo im nevyšlo, preto išli spolu na ubytovňu v M.. Vzhľadom na vyššie konštatované zistenia, na základe dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní, súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku aj podľa názoru odvolacieho súdu potom správne právne kvalifikoval konanie obžalovaného ako pokračovací zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák.

Nadriadený krajský súd je toho názoru, že napadnutý rozsudok obsahuje všetky zákonom stanovené kritéria z hľadiska jeho formy a obsahu. Rozsudok s jeho odôvodnením je presvedčivý, zrozumiteľný a neponecháva nadriadenému súdu otvorenú žiadnu otázku, ktorú by bolo potrebné riešiť. Krajský súd si osvojuje dôvody napadnutého rozsudku, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje, a považuje za nadbytočné správne závery súdu prvého stupňa vo svojom rozhodnutí opakovať, a to preto, lebo v dvojinštancnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého stupňa a nadriadeného súdu tvoria jednotu a v prípade, ak si nadriadený súd osvojuje správnosť záveru napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, je potom jeho úlohou zamerať sa na riešenie odvolacích námietok prokurátora.

V širších súvislostiach krajský súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. US 78/05, III. US 264/08, IV. US 372/08) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19.12.1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59-60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania, rozsudok z 15.2.2017 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok z 27.9.2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31, § 33).

Skutočnosť, že prokurátor sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nemôže samo osebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v odvolacom konaní nemá odpovedať na každú námietku, či argument použitý v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Prokurátor v rámci podaného odvolania súdu prvého stupňa vytýka, že súd nevykonal všetky dôkazy smerujúce k dostatočnému objasneniu prejednávanej trestnej veci aj bez ohľadu na to, že obžalovaný, ale predovšetkým ani sám prokurátor v závere hlavného pojednávania nemal žiadne návrhy na doplnenie dokazovania. Pokiaľ aj súd na hlavnom pojednávaní zamietol návrh na doplnenie dokazovania zo strany obhajoby, išlo o dôkazný návrh obžalovaného, nie prokurátora a je plne v dispozícii obžalovaného (a jeho obhajoby), akým spôsobom naloží so svojimi dôkaznými návrhmi a prokurátor nie je oprávnený spoliehať sa na to, ako súd pristúpi k týmto dôkazom, t.j. či ich vykoná alebo zamietne

dôkazný návrh. Naviac, a to krajský súd opätovne zdôrazňuje, v rámci kontradiktórneho konania má súd postavenie nestranného arbitra, ktorého podstatnou úlohou je rozhodovanie sporu medzi obžalobou a obhajobou, pričom je vylúčené, aby súd vyvíjal aktivity smerujúce k napomáhaniu niektorej z procesných strán. Za situácie, keď prokurátor nemal žiadne návrhy na doplnenie dokazovania, ak by súd z vlastnej iniciatívy ďalej pokračoval v dokazovaní, či už osobným výsluchom maloletej svedkyne alebo ďalším znaleckým dokazovaním, súd by takýmto postupom v konečnom dôsledku nedovolené napomáhal prokurátorovi udržať obžalobu, čím by nedovolené a v rozpore so zákonom porušil zásadu kontradiktórnosti konania. Preto krajský súd v postupe súdu prvého stupňa na rozdiel od prokurátora nevzhladol žiadne pochybenie, pokiaľ súd ďalej nevykonával dokazovanie, nepredvolal maloletú svedkyňu a nepribral do konania znalca - psychiatra, nedoplnil znalecký posudok psychológa za účelom vyšetrenia duševného stavu ďalšej maloletej svedkyne. Krajský súd na základe vyššie uvedených dôvodov potom uzatvára, že súd prvého stupňa postupoval správne a v súlade so zákonom, keď na základe správneho vyhodnotenia dôkazov a správneho zistenia skutkového stavu obžalovaného uznal vinným z pokračovacieho zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. Okresný súd v čase rozhodovania na základe vykonaných dôkazov mal zistený skutkový stav, o ktorom neboli dôvodné pochybnosti a v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie a nebol tu dôvod vykonávať ďalšie dôkazy. Okresný súd pritom v odôvodnení napadnutého rozsudku správne a logicky zdôvodnil právne posúdenie skutku práve ako zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák., s ktorým odôvodnením sa aj krajský súd stotožňuje a v podrobnostiach odkazuje na zdôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu.

Vo vzťahu k výroku o treste za zistené zavinenie odvolací súd predovšetkým uvádza, že prvostupňový súd aj v tomto smere vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vyvodil z neho správne právne závery. Svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. aj náležite odôvodnil a dostatočne vysvetlil, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona pri určení trestu.

Pri určení druhu a výmery trestu obžalovanému okresný súd správne zohľadnil zásady ukladania trestov a ďalej prihliadol najmä na kritéria uvedené v § 34 ods. 1 a 4 Tr. zák., teda prihliadal na záujmy spoločnosti a obžalovaného, na skutočnosti týkajúce sa spôsobu spáchania činu, následku, zavinenia, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na pomery a možnosti nápravy obžalovaného. U obžalovaného I. D. správne okresný súd zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák. - obžalovaný viedol pred spáchaním skutku riadny život. Pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností u obžalovaného predstavuje pomer 1 : 0 a u obžalovaného prichádzalo do úvahy ukladanie trestu odňatia slobody v trestnej sadzbe v rozpätí 3 roky až 7 rokov 8 mesiacov pri aplikácii ustanovenia § 38 ods. 3 Tr. zák., teda pri znížení hornej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu. Okresný súd u obžalovaného správne prihliadol aj na správanie sa obžalovaného, ktorý v zásade nepopieral, že vykonal súlož s osobou maloletou a bol si toho plne vedomý, i keď nejde o kvalitatívne naplnenie poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. l) Tr. zák. (páchateľ sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval). Obžalovanému je možné trest odňatia slobody podmienene odložiť pri splnení podmienok podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. so súčasným uložením probačného dohľadu nad jeho správaním počas skúšobnej doby v trvaní 3 roky a zároveň za adekvátne považuje aj uloženie povinnosti obžalovanému v zmysle § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák. spočívajúcej v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediálnym úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálnemu výcviku alebo inému výchovnému programu práve s prihliadnutím na závažnosť a povahu stíhanej trestnej činnosti a objekt tohto trestného činu, ktorým je záujem na ochrane mravného a fyzického vývinu detí mladších ako pätnásť rokov pred akýmkoľvek útokmi proti ich pohlavnej nedotknuteľnosti, keď obžalovaný nemal žiadne zábrany k opakovanému vykonaniu pohlavného styku s osobou takéhoto veku. Majúc na zreteli účel trestu, keď trest plní predovšetkým funkciu ochrany spoločnosti, individuálnej a generálnej prevencie, aj krajský súd po zohľadnení všetkých zákonných hľadísk považuje takto obžalovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmienenečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky s probačným dohľadom a uložením povinnosti za zákonný a spravodlivý.

Vo vyššie uvedenom ide o podstatné dôvody, na základe ktorých krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Senát rozhodol pomerom hlasov 3 za a 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.